

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด

ปริญญาโท

ของ

กิตติศักดิ์ รัตนฉายา

27 เม.ย. 2535

นางสาวศรีวิไล วัฒนวิไล
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177885

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธานที่ปรึกษา และ
ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ
ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น กรรมการสอบ
ปริญญานิพนธ์ ที่ช่วยเสนอแนะตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ดร.ทวี นาคบุตร อาจารย์สุชาติ ศรีนวลนิก
อาจารย์ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ อาจารย์สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ที่ให้ความ
อนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณอาจารย์วีระ
นพพันธุ์ เป็นอย่างสูงที่รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และสนับสนุน
ผู้วิจัยในคานการศึกษาตลอดมา

คุณประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่
บูรพาจารย์ และพี่น้องรัศนฉายาทุกท่าน

กิตติศักดิ์ รัศนฉายา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ..	9
หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ..	12
คุณลักษณะของผู้บริหาร	15
คุณลักษณะของนักการศึกษานอกโรงเรียน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
สัมมนาฐานในการศึกษาค้นคว้า	31
3 วิธีการดำเนินการศึกษา	32
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	1. การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์	41
	1.1 กลุ่มผู้บริหาร	42
	1.2 กลุ่มหัวหน้าฝ่าย	48
	1.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	54
	1.4 รวมทั้งสามกลุ่ม	61
	2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์	67
	3. ข้อค้นพบอื่น ๆ จากการวิจัย	70
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	72
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์	74
	2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์	77
	อภิปรายผล	78
	1. การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์	78
	1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว	78
	1.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	81

บทที่	หน้า
2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์	83
2.1 คุณลักษณะค่านส่วนตัว	83
2.2 คุณลักษณะค่านวิชาชีพ	84
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัย	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก.	93
ภาคผนวก ข.	108
ภาคผนวก ค.	112

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์	33
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.	37
3	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร	42
4	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร	45
5	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย ..	48
6	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย ..	51
7	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	54
8	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน	57
9	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะรวมของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	61

10	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	64
11	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่าย ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	67
12	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่าย ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นรายคู่	68
13	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่าย ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	69
14	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว และด้าน วิชาชีพ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเป็นสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษา
ออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการงาน
การศึกษาออกโรงเรียน ส่งเสริมประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่าง ๆ
ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนจัดการศึกษาออกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ตาม
ความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น (กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2526 : 43)

การบริหารงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ได้แบ่งสายปฏิบัติงาน
ตามลักษณะงานออกเป็นหกฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายแผนงานและโครงการ
ฝ่ายการศึกษาสายสามัญ ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ ฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และ
ฝ่ายศึกษามวลชน (ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง ม.ป.ป. : 8)
การปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละฝ่ายจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรม
การศึกษาออกโรงเรียนต่างกัน โดยมีหัวหน้าฝ่ายซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ
หรือหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด โดยความเห็นชอบของกรมการศึกษา
ออกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบบริหารงานภายในฝ่ายตามลักษณะงาน

หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นตำแหน่งที่มีความ
สำคัญยิ่งในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในระดับจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบ
ควบคุม ตรวจสอบช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และติดตามผลการปฏิบัติงานในฝ่ายให้
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของทางราชการ
ตลอดจนปกครองดูแลควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรในฝ่าย (ศูนย์การศึกษา
ออกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ 2526 : 2) ทั้งยังเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้บริหารกับ
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอีกด้วย

โดยเหตุที่หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนดังกล่าวแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกสรรตัวหัวหน้าฝ่ายเพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถที่จะบริหารงานในฝ่ายให้มีประสิทธิภาพ กรมการศึกษาออกโรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกหัวหน้าฝ่ายของสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน ตามหนังสือกรมการศึกษาออกโรงเรียน ที่ ศษ.1101/11130 เรื่อง การแต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายของสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2526

โดยกำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าฝ่ายไว้ดังนี้

1. เป็นข้าราชการครู หรือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 4
2. เป็นข้าราชการในสังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันอนุมัติแต่งตั้ง
3. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่าย
4. มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่านี้ และมีประสบการณ์ทางการศึกษาออกโรงเรียน อย่างน้อย 2 ปี หรือมีวุฒิปริญญาหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในงานการศึกษาออกโรงเรียน อย่างน้อย 3 ปี

จากการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่กำหนดบางข้อมีขอบเขตกว้างมาก และการกำหนดเกณฑ์นี้เน้นเฉพาะคุณลักษณะทางค่านิยมวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคุณลักษณะทางค่านิยมส่วนตัวยังไม่ได้กำหนดให้ชัดเจน ประกอบกับบุคลากรของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่เคยเป็นข้าราชการครูสายปฏิบัติการซึ่งมีหน้าที่สอนโดยตรงมาก่อน และไม่ได้ศึกษามาทางด้านการศึกษาออกโรงเรียน เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายทำให้ขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน ม.ป.ป. : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของงานการศึกษาออกโรงเรียนภายในจังหวัด

และเนื่องจากตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายต้องทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่
 ต้องรับนโยบายจากผู้บริหาร ต้องประสานงานกับบุคคลในระดับเดียวกัน และต้อง
 ควบคุมดูแล แนะนำให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในฝ่ายที่รับผิดชอบ หัวหน้าฝ่าย
 จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพใ้คนั้น คุณลักษณะของหัวหน้าฝ่าย
 ทั้งด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพน่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงาน
 ที่รับผิดชอบ ดังนั้นในการพิจารณาแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายหากแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณลักษณะที่
 สอดคล้องกับทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้
 ปฏิบัติงาน น่าจะทำให้เกิดความพอใจและร่วมมือประสานงานกันมากขึ้น ความขัดแย้ง
 เนื่องจากคุณลักษณะของบุคคลย่อมจะลดลง

จากสภาพการดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่
 พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในทัศนะของผู้บริหาร
 หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรวมสองด้าน
 คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้
 จะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดให้ดียิ่งขึ้น และ
 ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายของศูนย์
 การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถให้หัวหน้าฝ่าย
 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนำผลการวิจัยครั้งนี้มาเป็นข้อคิดและแนวทาง
 พิจารณาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณภาพของตนเองอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงาน
และโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้า
ฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน ตามทัศนะของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงาน
และโครงการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษา
มวลชนตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และยังเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร
ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือก แต่งตั้ง และ
วางแผนพัฒนาหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นอกจากนี้แล้วหัวหน้าฝ่าย
ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงคุณลักษณะ
ที่ไม่พึงประสงค์บางประการของคนให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษารังนี้ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้งหกฝ่ายคือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน สองค้ำ คือ คุณลักษณะค้ำส่วนตัว และคุณลักษณะค้ำวิชาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษารังนี้เป็นบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งแบ่งเป็นสามกลุ่ม ได้แก่

2.1 ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.2 หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.3 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารังนี้ เลือกมาจากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบกำหนดจำนวน (Quota Sampling)

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งซึ่งจำแนกเป็น

4.1.1 ผู้บริหาร

4.1.2 หัวหน้าฝ่าย

4.1.3 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน จำแนกเป็น

4.2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว

4.2.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

ค่านิยมที่พึงประสงค์

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณสมบัติที่เหมาะสมที่ผู้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพังงา ซึ่งแบ่งเป็นสองด้านคือ

1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 อุปนิสัย หมายถึง ลักษณะนิสัยซึ่งแสดงออกให้เห็นได้ จากการศึกษาปฏิบัติ เช่น การแสดงความรู้สึกรอไม่ชอบสิ่งใด และการแสดงออกทาง อารมณ์ เป็นต้น

1.1.2 บุคลิกลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะคน เช่น ลักษณะท่าทางการวางตัว รูปร่าง ท่าทาง ห่วงทีว้าจา การแต่งกาย ความสนใจ อารมณ์ และความประพฤติ เป็นต้น

1.1.3 สติปัญญา หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกให้เห็น ทางปัญญา ความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหา

1.1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่และความ ตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จไปด้วยดี และยอมรับในผลการ ปฏิบัติงานนั้น ๆ หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น

1.1.5 ความกระตือรือร้น หมายถึง ความมีใจรักใฝ่ที่จะปฏิบัติ ให้สำเร็จจุดมุ่งไปโดยรวดเร็ว

1.1.6 ความมีคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนโดยมีสำนึกใน ศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างได้ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม เป็นต้น

1.1.7 ความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง ลักษณะการบริหารงานที่ใช้วิธีการประชาธิปไตย เช่น การยอมรับและเคารพในการคิดเห็นของผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

1.1.8 ความมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการเข้ากับคนอื่น และทำงานร่วมกับคนอื่น ได้อย่างดี

1.1.9 สุขภาพ หมายถึง สภาพทางร่างกายและจิตใจ

1.1.10 ฐานะ หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจ

1.1.11 ความกตริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

1.2 คุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพ ได้แก่

1.2.1 ความรู้ทั่วไป หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่มีใช้ทางการศึกษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

1.2.2 ความรู้ทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวกับหลักการ ศึกษา การนิเทศการศึกษา เป็นต้น

1.2.3 ความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน และประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น มีความรู้เกี่ยวกับงานวิชาชีพ และงานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น

1.2.4 คุณวุฒิ หมายถึง คุณสมบัติทางวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งแสดงโดยปริญญาหรือประกาศนียบัตร ได้แก่ อนุปริญญา หรือปริญญา

1.2.5 ความรู้และประสบการณ์ทางการบริหาร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับงานในอาชีพของผู้บริหาร เช่น ผ่านการอบรมทางการบริหาร หรือเคยเป็นผู้บริหารมาก่อน เป็นต้น

1.2.6 ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน เช่น ความสามารถในการนิเทศการศึกษา นอกโรงเรียน และความสามารถในการบริหารงานบุคคล เป็นต้น

2. หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หมายถึง ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบในฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด

4. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

5. ทักษะ หมายถึง ความรู้ลึก ความคิดเห็น และความต้องการ ซึ่งสามารถวัดได้โดยให้บุคคลตอบคำถามในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ คือบทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด คุณลักษณะของผู้บริหาร คุณลักษณะของนักการศึกษาออกโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2524 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2525) ข้อ 17 ให้ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบ การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้คือ (ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง ม.ป.ป. : 7 - 8)

1. บริหารการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ
2. จัดทำแผนและโครงการปฏิบัติงาน
3. สืบสวน ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานให้ความร่วมมือ การอุดหนุน และการบริหารการศึกษา
4. ดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด การศึกษาสายสามัญ และการศึกษา สายอาชีพ

5. ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ติดตามผล และรายงานการศึกษา
6. ฝึกอบรม ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่คณะกรรมการดำเนินงานระดับชุมชน หรือท้องถิ่นหรือบุคลากรอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

7. ประเมินมาตรฐานและออกหลักฐานทางการศึกษา
8. ให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
9. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน ลักษณะและรูปแบบการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษา

นอกโรงเรียนจังหวัด มีดังนี้

1. กลุ่มสนใจและกิจกรรมในชุมชนหรือท้องถิ่น
2. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ สายสามัญ และสายอาชีพ
3. ห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านหรือตำบล
4. การศึกษาทางโทรทัศน์ วิทยุ ไปรษณีย์ และโสตทัศนูปกรณ์
5. การบริการเพื่อการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยี

ชนบท

6. การศึกษาในลักษณะหรือรูปแบบอื่นใดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน ในการปฏิบัติการและดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้จัดแบ่งสายงานออกเป็นฝ่าย และงานตามลักษณะงานดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2527 : 1 - 7)

1. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ให้บริการและสวัสดิการแก่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้งานของศูนย์ดำเนินไปด้วยดีและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนทางราชการ แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็น งานสารบรรณ งานการเงินและการบัญชี งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร ประชาสัมพันธ์ และสวัสดิการ และงานพัสดุและยานพาหนะ

2. ฝ่ายแผนงานและโครงการ มีหน้าที่ในการวางแผนจัดทำโครงการของศูนย์ รวบรวมข้อมูลสถิติ จัดทำรายงานประเมินมาตรฐานการศึกษาออกโรงเรียน เผยแพร่ผลงานของศูนย์ แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็นงานข้อมูลสถิติวิจัยและมาตรฐานการศึกษา งานแผนงานและประเมินผล และงานทะเบียนและสารสนเทศ

3. ฝ่ายการศึกษาสายสามัญ มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร วางแผน ส่งเสริมและพัฒนางานการศึกษาสายสามัญและการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็นงานสายสามัญระดับ 1 - 2 และระดับ 5 และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 งานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน และงานการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์

4. ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารวางแผน ส่งเสริมและพัฒนางานการศึกษาสายอาชีพ และกลุ่มสนใจ แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็นงานชั้นเรียนวิชาชีพ งานเทคโนโลยีชนบท และงานกลุ่มสนใจ

5. ฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม สัมมนาประชาชน กลุ่มเป้าหมาย องค์การท้องถิ่นสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานสนาม ผลิตเอกสารในการอบรมสัมมนา ผลิตและให้บริการสื่อการเรียนปรับปรุงและพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็นงานประชุม อบรม สัมมนา และฝึกอบรม งานพัฒนาวิชาการและบุคลากรศูนย์ และงานผลิตสื่อและเอกสารใช้ในการพัฒนา และฝึกอบรมสัมมนา

6. ฝ่ายศึกษามวลชน มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาระบบข่าวสาร ข้อมูล และการจัดการศึกษาโดยผ่านทางสื่อมวลชนบริการข่าวสารแก่ประชาชนในรูปแบบของห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และเสียงตามสาย รวมทั้งหอกระจายข่าว ตลอดจนหน่วยบริการการศึกษาเคลื่อนที่ และนิทรรศการต่าง ๆ ส่งเสริมกิจกรรมสันตนาการและสารบันเทิงแก่ประชาชน แบ่งสายปฏิบัติงาน

ในฝ่ายเป็นงานการศึกษาทางสื่อมวลชน งานห้องสมุดประชาชน งานที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน และงานกิจกรรมพิเศษ

จะเห็นได้ว่าหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีขอบข่าย
กว้างขวางมาก ทั้งการวางแผน การจัดการศึกษา การส่งเสริมและการสนับสนุน
งานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับจังหวัด นอกจากนี้ยังมีส่วนในลักษณะเป็น
โครงการพิเศษที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมอบหมายมาให้และหน่วยงานอื่น ๆ
ในจังหวัดขอความร่วมมือ ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะต้องเข้าร่วมใน
การให้ความรู้แก่ประชาชนในคานต่าง ๆ เช่น โครงการการอบรมยุวเกษตรกร
โครงการการอบรมผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และโครงการพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น

หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

เพื่อจะทำการวิเคราะห์หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายที่ตนรับผิดชอบ จึงขอเสนอแนวคิดการบริหารที่จะใช้เป็น
แบบในการวิเคราะห์หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ดังนี้

ความหมายของการบริหารและผู้บริหาร ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหาร
ในหลายทัศนะต่าง ๆ กัน เช่น บุญชนะ อัครถาวร (บุญชนะ อัครถาวร 2515 : 101)
ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า "การบริหาร หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับ
บุคคล การจัดการเกี่ยวกับการเงินและการบริหารอื่น ๆ" ส่วน สมพงษ์ เกษมสัน
(สมพงษ์ เกษมสัน 2517 : 6) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้โดยกว้าง ๆ
ดังนี้ "การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากร

การบริหาร มาประกอบ การตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ" สำหรับ สันธิ์ บางยี่ขัน และคณะ (สันธิ์ บางยี่ขัน และคณะ 2528 : 191) กล่าวว่า "การบริหาร หมายถึง การสร้างประสิทธิภาพของงาน และการกระตุ้นสมาชิกองค์การแต่ละคนให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด"

จากความหมายของการบริหารตามทัศนะบุคคลที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนความหมายของผู้บริหารนั้น พรณี ประเสริฐวงศ์ วีรนาถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโยชากุล (พรณี ประเสริฐวงศ์ วีรนาถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโยชากุล 2515 : 29) กล่าวว่า "ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัย บุคคลอื่นและทรัพยากรต่าง ๆ" และ บรรจบ เนียมมณี (บรรจบ เนียมมณี 2523 : 1) กล่าวว่า "ผู้บริหาร" คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ในงานต่าง ๆ สำเร็จลงตามวัตถุประสงค์โดยการกระทำร่วมกับบุคคล และทรัพยากรอื่น ๆ และต้องเป็นผู้ประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของคนอื่นมากกว่าที่จะลงมือทำงานด้วยตนเอง"

สรุปได้ว่าผู้บริหาร คือ บุคคลที่นำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

ระดับของผู้บริหาร การจำแนกระดับของผู้บริหาร สมยศ นาวิการ (สมยศ นาวิการ 2525 : 9 - 10) กล่าวว่า กระทำได้สองแนวทาง คือ

1. การจำแนกระดับผู้บริหารตามความรับผิดชอบภายในองค์การ ซึ่งจำแนกได้เป็นสามระดับ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารระดับต้น เป็นผู้บริหารระดับต้นจะสั่งการต่อพนักงานปฏิบัติเท่านั้น มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของบุคคลในองค์การย่อย ๆ ที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น

1.2 ผู้บริหารระดับกลาง เป็นผู้บริหารที่จะสั่งการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการดำเนินการอย่างแท้จริงของนโยบาย การปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ ขององค์การ

1.3 ผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การโดยรวม เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแนวทางที่องค์การต้องเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมขององค์การ

2. จำแนกระดับผู้บริหารตามขอบเขตของกิจกรรมที่รับผิดชอบในองค์กร ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารตามหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบต่อกิจกรรมขององค์การอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ผู้บริหารการผลิต ผู้บริหารการตลาด เป็นต้น

2.2 ผู้บริหารทั่วไป เป็นผู้ควบคุมหน่วยงานที่มีความสลับซับซ้อน ต้องรับผิดชอบกิจกรรมทุกอย่างของหน่วยงานนั้น

เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่และการจัดองค์กรของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดแล้วทำการพิจารณารวมกันแบบของระดับผู้บริหาร จะเห็นได้ว่าหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จะทำหน้าที่เหมือนกับผู้บริหารระดับต้น หรือผู้บริหารตามหน้าที่ ซึ่งจะรับผิดชอบการดำเนินงานเฉพาะในฝ่ายที่ตนปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น โดยจะมีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าและผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา และมีผู้ปฏิบัติงานในฝ่าย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาประมาณ 4 - 10 คน ซึ่งแล้วแต่งานที่รับผิดชอบ และจำนวนบุคลากรภายในศูนย์แต่ละแห่งมีมากน้อยเพียงใด

การกำหนดหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะเป็นผู้กำหนด โดยส่วนใหญ่แล้วจะกำหนดคล้ายคลึงกัน เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ 2526 : 2) ได้กำหนดให้หัวหน้าฝ่ายมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม เร่งรัด ตรวจสอบ และติดตามผลการปฏิบัติงานของงานทุกงานในฝ่ายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตลอดจนปกครองดูแลควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลในฝ่าย และปฏิบัติงานอื่นตามที่หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมอบหมาย

หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในระดับจังหวัด ซึ่งอาจสรุปหน้าที่และความสำคัญของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ดังนี้

1. เป็นผู้ช่วยเหลือและเสนอแนะการบริหารของผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในค่านต่าง ๆ
2. เป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในฝ่ายที่รับผิดชอบ
3. เป็นผู้ประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และระหว่างผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
4. เป็นผู้ควบคุมดูแล ติดตามผลการดำเนินงานในฝ่ายที่ตนรับผิดชอบให้ดำเนินไปตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของผู้บริหาร

หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีฐานะเป็นผู้บริหาร ดังนั้นแล้ว การสรรหาบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย จึงต้องพิจารณา

คุณลักษณะเป็นพิเศษ เช่น เกี่ยวกับผู้บริหารโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะคุณลักษณะของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานบรรลุสำเร็จตามความต้องการโดยราบรื่น และมีประสิทธิภาพ ซึ่ง นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2522 : 102 - 103) ได้เสนอว่าผู้บริหารควรมีคุณลักษณะสองประการ คือ คุณสมบัติเบื้องต้น และคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน

คุณสมบัติเบื้องต้นของนักบริหาร คือ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบดี มีความสามารถในการวิเคราะห์ สามารถในการพิจารณาเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่ม และเป็นผู้รอบรู้ เป็นที่พึ่งแก่ผู้น้อย และเชื่อถือไว้วางใจได้ ตัดสินใจแน่นอนไม่รวนเร รู้จักปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม จิตใจมั่นคงไม่เอาแต่อารมณ์ มีบุคลิกลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดี และมีคุณสมบัติเป็นผู้นำ

คุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มและมีความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ ใจกว้าง รู้จังหวะเวลา รู้ว่าอะไรรีบด่วน อะไรไม่รีบด่วน รับฟังและรู้จักเลือกความเห็นที่ดี หนักเอาเบาสู หนักแน่นอดทนไม่ทอดถอย สามารถในการสร้างสรรค์ สามารถในการปรับปรุงงาน รู้จักพิจารณา และฟันฝ่าอุปสรรค

วิญญู อังคนารักษ์ (วิญญู อังคนารักษ์ 2527 : 3 - 6) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะพื้นฐาน และคุณลักษณะพิเศษ ดังนี้

1. คุณลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ ความเฉลียวฉลาด ความเข้มแข็งทางร่างกาย และความเข้มแข็งทางศีลธรรม

2. คุณลักษณะพิเศษ ได้แก่ ความสนใจและความรักบุคคลอื่นอย่างแท้จริง กำลังหรืออำนาจแห่งบุคลิกภาพ และมีจิตใจแบบวิทยาศาสตร์

อรุณ รักธรรม (อรุณ รักธรรม 2522 : 104 - 205) ได้เสนอว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะทางด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้ากับหมู่คณะได้ ทำตัวสนิทสนมกับทุกคนได้โดยวางตัวเป็นกันเอง และเป็นที่ปรึกษา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ฉะนั้นในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ที่สำคัญที่ผู้บริหารควรกระทำคือ สนองตอบต่อความต้องการของผู้ร่วมงาน

2. การสร้างขวัญและความพอใจในการทำงาน ซึ่งผู้บริหารควรสร้างขวัญและความพอใจให้แก่สมาชิกเพื่อให้ทุกคนทำงานด้วยความสมัครใจและตั้งใจ มีความวิริยะ อุตสาหะ อยู่ในระเบียบวินัย มีความสุข และพึงพอใจในงานที่ทำ ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

2.1 กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องแสดงว่าตนมีความพอใจในงาน เชื่อว่างานมีประโยชน์และสำคัญยิ่ง

2.2 ชมเชยและยกย่องให้กำลังใจแก่ผู้ที่ทำความดีความชอบ โดยชมเชยให้ถูกกาลเทศะ มีเหตุผลและมีความจริงใจ และไม่ชมเชยพร่ำเพรื่อจนเกินไป

2.3 ดูแลเอาใจใส่ และให้ความสนิทสนมพอสมควร โดยการหักทหายไถถามข่าวคราวและทุกข์สุขในโอกาสอันควร

2.4 ให้โอกาสผู้ร่วมงานในการสร้างความมั่นคงของชีวิตการทำงานพอสมควร หรือมีทางก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งหรือเงินเดือนที่สูงขึ้น

2.5 สร้างสภาพการทำงานที่ดีและเหมาะสมแก่ผู้ร่วมงาน เช่น โต๊ะทำงาน ห้องทำงาน แสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ และสวัสดิการ

2.6 ให้โอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงงาน และมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน

2.7 ให้โอกาสหรือมีระบบที่เที่ยงธรรมในการร้องทุกข์ของผู้ร่วมงาน

3. การวินิจฉัยสั่งการ และการออกคำสั่งซึ่งเป็นการตัดสินใจเลือก
ทางปฏิบัติ ซึ่งมีอยู่หลายทางในแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

จุมพล สวัสดิ์วิทยากร (จุมพล สวัสดิ์วิทยากร 2520 : 328 - 331) ได้
กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้วางแผนการปฏิบัติงาน
2. เป็นผู้จัดระเบียบของคการและจัดบุคคลให้เข้าทำงาน
3. เป็นผู้ควบคุมการใช้จ่ายเงิน
4. เป็นนักประชาสัมพันธ์
5. เป็นผู้ประสานงาน
6. เป็นผู้บำรุงขวัญผู้ร่วมงาน
7. เป็นผู้ตัดสินใจ ออกคำสั่งให้ปฏิบัติ
8. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาผู้ร่วมงาน
9. รู้จักการประเมินผลงาน
10. เข้าใจวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

อภิรมย์ ณ นคร (อภิรมย์ ณ นคร 2521 : 12 - 13) กล่าวว่า
"ความเจริญของสถานศึกษาต้องอาศัยผู้บริหารที่มีสมรรถภาพทั้งทางส่วนตัวและทางวิชาชีพ"
เช่นเดียวกับ พันัส หันนาทินทร์ (พันัส หันนาทินทร์ 2513 : 45 - 48)
ได้สรุปว่าบุคคลที่จะเป็นผู้บริหารควรประกอบด้วยคุณลักษณะสองประการ คือ

1. คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่
 - 1.1 มีสุขภาพดี
 - 1.2 มีความเฉลียวฉลาด
 - 1.3 มีอารมณ์มั่นคง
 - 1.4 มีความเป็นผู้ใหญ่

- 1.5 มีความประพฤติดี
- 1.6 มีคุณธรรมสูง
- 1.7 มีความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิด
- 1.8 ความไม่เห็นแก่ตัว
- 1.9 ความรู้จักเกรงใจผู้อื่น
- 1.10 ความมีไหวพริบ
2. คุณสมบัติด้านวิชาชีพ ได้แก่
 - 2.1 มีความรู้วิชาการทั่วไปดี
 - 2.2 มีความรู้ด้านวิชาชีพดี
 - 2.3 มีประสบการณ์และระดับความรู้สูงพอ
 - 2.4 มีการฝึกอบรมในระหว่างทำงาน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้นำ การมีมนุษยสัมพันธ์ ความรู้พื้นฐานทั่วไป ความรู้ความสามารถในการบริหาร ความรู้ความสามารถดีในวิชาชีพ ความประพฤติ ความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ความพร้อมทางร่างกาย สติปัญญา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

คุณลักษณะของนักรักเรียนนอกโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่ว่าจะศึกษานั้นจะจัดขึ้น เป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น เพื่อมุ่งให้รู้จักแก้ปัญหา ฝึกอาชีพ หรือพัฒนาความรู้เฉพาะอย่างตามความต้องการและความสนใจของพลเมือง (แผนการศึกษาชาติ

จะเห็นได้ว่าความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนจะครอบคลุมขอบข่ายงานการศึกษาผู้ใหญ่ ในทางปฏิบัติขอบข่ายของงานการศึกษานอกโรงเรียนจะมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นบุคคลในวัยผู้ใหญ่ ฉะนั้น โครงการปฏิบัติเกือบทั้งหมดจึงเป็นลักษณะงานการศึกษาผู้ใหญ่ บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานจึงเปรียบเสมือนนักการศึกษาผู้ใหญ่ โดยนับนี้ลักษณะของการศึกษาผู้ใหญ่จึงสามารถนำมาใช้วิเคราะห์คุณลักษณะของนักการศึกษานอกโรงเรียนได้ ซึ่งมีนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้เสนอแนะคุณลักษณะของนักการศึกษาผู้ใหญ่ดังนี้

ไซริล โอ ฮูล (Houle. 1956 : 137 - 139) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้สอนนักศึกษาระดับการศึกษาผู้ใหญ่ว่า จะต้องพยายามช่วยเหลือให้นักศึกษาเหล่านั้นบรรลุเป้าหมายของการศึกษาคือ เป็นบุคคลที่ประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในด้านวัตถุประสงค์หลัก คุณค่าและแนวทางปฏิบัติไปสู่วัตถุประสงค์นั้น
2. มีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาผู้ใหญ่ด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา ขอบข่าย และความรับผิดชอบของหน่วยงานเฉพาะหรือโปรแกรมเฉพาะอย่าง ซึ่งเขาร่วมปฏิบัติอยู่ในวงการการศึกษาผู้ใหญ่
4. มีความสามารถในการดำเนินงานและจัดการ เกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ของการศึกษา ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหาและวิธีการ การฝึกอบรมผู้นำ การให้คำแนะนำ และคำปรึกษา การสนับสนุนโครงการ การประสานงาน และนิเทศติดตามผล รวมถึงการประเมินผล
5. มีความตั้งใจทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งกลุ่มและกับประชาชน
6. เชื่อมมั่นและยอมรับในกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต

มาร์ติน เอ็น แชมเบอร์เลน (Chamberlain. 1961 : 78 - 82)
กล่าวว่า นักการศึกษาผู้ใหญ่ควรมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังนี้

1. เชื่อมมั่นในศักยภาพที่จะเจริญเติบโตของประชาชน
2. สามารถในการคิดพัฒนาโครงการได้
3. สามารถเป็นอย่างดียิ่งในการสื่อสารคือ พูดและเขียนได้ดี
4. มีความเข้าใจเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้ใหญ่ชอบเรียน
5. เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
6. เป็นผู้นำกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จได้
7. รู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับค่านิยมของตน จุดเด่น และจุด

บกพร่องของตน

8. เป็นคนใจกว้างคือ ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น
9. มีความเข้าใจวิธีการกระตุ้นให้ผู้ใหญ่เข้าร่วมในโครงการ
10. มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในการศึกษาผู้ใหญ่
11. สามารถจัดการ และดำเนินกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนได้
12. สร้างระบบคุณค่าของนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้
13. มีความเข้าใจในโครงสร้างของชุมชน องค์การทางสังคมของชุมชน

และกลุ่มในชุมชน

14. เชื่อว่านวัตกรรมและการทดลอง เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาผู้ใหญ่

ไพฑูรย์ โพธิ์สาร (ไพฑูรย์ โพธิ์สาร 2527 : 25) ได้วิเคราะห์
คุณลักษณะของนักศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งปรากฏว่า นักศึกษานอกโรงเรียน
ของประเทศไทยจะต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การปรับปรุงตนเองของนักศึกษานอกโรงเรียน คือ ลักษณะการเป็นผู้นำแบบต่าง ๆ วิธีการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองโดยทั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน ทั้งปรัชญาชีวิต ความมีวินัยในตนเอง

2. ขอบข่ายของการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต ความหมาย ความมุ่งหมาย ขอบข่าย หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาประเทศ โครงการสำคัญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ในค่านิยมพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ในการสอนผู้ใหญ่ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การแนะนำการเรียนการสอนอาชีพ และการดำรงชีวิต การจัดและให้บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่

4. สิ่งแวดล้อมทางการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่

4.1 การศึกษาชุมชน ประกอบด้วย หลักการ วิธีการ ความหมายของการศึกษาชุมชน การสำรวจปัญหาและความต้องการทางการศึกษา การจัดหลักสูตรและกิจกรรม การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการศึกษา การจัดสถานที่ และการบริหารบุคคล

4.2 การปกครองของสังคมไทย ประกอบด้วย การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ข้อจำกัดและอุปสรรคของระบอบการปกครองของไทย และบทบาทของการศึกษานอกโรงเรียนต่อการพัฒนาการปกครองของไทย

4.3 การเศรษฐกิจของสังคมไทย ประกอบด้วย เศรษฐกิจภาคเมืองและภาคชนบท การสำรวจสภาพและปัญหากลานสาธารณสุข ตลอดจนการ

บริการสาธารณสุขในชุมชน ความรับผิดชอบและบทบาทของนักรักศึกษานอกโรงเรียน
 การพัฒนาสถานสาธารณสุข และสุขภาพ และบทบาทของการศึกษาผู้ใหญ่และ
 การศึกษานอกโรงเรียนในการพัฒนาการเกษตรและอาชีพในชุมชน

5. การสร้างโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่

5.1 เทคนิคการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อ
 การศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ การสัมภาษณ์และใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการทางมนุษยวิทยา
 และสังคมวิทยา เพื่อใช้ในการสำรวจและวินิจฉัยปัญหาความต้องการและข้อมูลต่าง ๆ
 ของชุมชนการทำการวิจัยด้านการศึกษานอกโรงเรียน

5.2 การวางแผนและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ ประกอบด้วย
 หลักการวางแผนและจัดหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
 การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน วิธีการจัดทำโครงการการศึกษาผู้ใหญ่และ
 การศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และการประเมินโครงการ

5.3 วิธีการสอนสำหรับผู้ใหญ่ ประกอบด้วย หลักการสอนผู้ใหญ่
 แหล่งวิทยาการต่าง ๆ ในท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการผลิต
 สื่อการเรียนการสอน และเอกสารทางการศึกษา แหล่งบริการด้านสื่อการสอน
 และการใช้สื่อมวลชนให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

6. การใช้กระบวนการทางการศึกษา ซึ่งได้แก่

6.1 การประชาสัมพันธ์และแนวทางการประชาสัมพันธ์สำหรับ
 การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน

6.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ประกอบด้วย เทคนิควิธี
 การสอน การจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล และการบริหาร

6.3 การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ประกอบด้วย เทคนิควิธีการสอน
 การจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล และการบริหาร

- 6.4 การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ประกอบด้วย เทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล และการบริหาร
- 6.5 การจัดและบริหารงานอาสาศัมคร และกิจกรรมเยาวชน
- 6.6 การจัดและบริหารงานอดิเรก และกิจกรรมกลุ่มสนใจ
- 6.7 การจัดและบริหารงานห้องสมุดประชาชน เพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกโรงเรียน

คุณลักษณะของนักการศึกษาผู้ใหญ่และนักการศึกษานอกโรงเรียน จาก การศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในและนอกประเทศ นักการศึกษานอกโรงเรียน จะมีคุณลักษณะที่เน้นทั้งทางด้านที่เป็นคุณลักษณะส่วนตัว เช่น ความรู้ และทักษะ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการส่วนบุคคล เจตคติ และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ เป็นต้น และคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับขอบข่าย เป้าหมายหน้าที่ และ แนวโน้มการศึกษานอกโรงเรียน การวางแผน การพัฒนารูปแบบ การดำเนินการ และการบริหารโครงการการศึกษานอกโรงเรียน เทคนิควิธีการและกระบวนการ ประเมินผลโครงการการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

จึงพอจะกล่าวสรุปได้ว่า หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในฐานะที่เป็นผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะของผู้บริหารทั้งด้านส่วนตัว ด้านวิชาชีพ และรวมถึงคุณลักษณะในฐานะนักการศึกษาผู้ใหญ่ และนักการศึกษานอกโรงเรียนอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัย การวิจัยด้านคุณลักษณะของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ยังไม่มีการวิจัยมาก่อน ทั้งนี้อาจเนื่องจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพิ่งจัดตั้ง ฉะนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่ใกล้เคียงดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะ อนันต์ มาสวัสดิ์ (อนันต์ มาสวัสดิ์ 2518 : 43 - 44) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏผลว่า คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญอยู่ใน 10 อันดับแรก คือ

1. ปกครองบังคับบัญชาโดยยึดหลักพรหมวิหารสี่ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา
2. มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการนักเรียน
3. มีความยุติธรรม
4. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ใจคอหนักแน่น มีอารมณ์มั่นคง
6. มีความประพฤติดี ยึดเป็นแบบอย่างได้
7. มีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว และกล้าตัดสินใจ
8. ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี
9. มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงและสมบูรณ์
10. แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะและสะอาดเรียบร้อย

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ครูชายกับครูหญิง ครูที่มีวุฒิต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน ครูที่มีวิทยุวุฒิต่างกัน ครูต่างสังกัดกัน ตลอดจนครูใหญ่กับครู ต่างก็มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

เฉลิม รัชชนะกุล (เฉลิม รัชชนะกุล 2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ในเขตการศึกษา 11 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11

ความหັกดะของผู้บริหารและอาจารย์ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ความรู้ทางวิชาการทั่วไป ความรู้ทางด้านวิชาชีพ ควรมีวุฒิทางการศึกษาและมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน รวมทั้งควรติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่เสมอ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้านการบริหารบุคคล ระเบียบการเงินโรงเรียน

ชโลมใจ กิ่งคารวัฒน์ (ชโลมใจ กิ่งคารวัฒน์ 2525 : 69 - 77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) และศึกษาธิการจังหวัด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่ม เห็นด้วยว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ควรเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง กระฉับกระเฉงคล่องแคล่ว แต่งกายเหมาะสมกับฐานะและโอกาส เข้ากับบุคคลอื่นได้ดี รู้จักเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับบุคคลที่จะสนทนาค้วย เป็นคนตรงไปตรงมา กล้าแสดงออก มีอารมณ์ขัน มีความอดกลั้น ยุติธรรม มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับตัว มีความรู้ลึกไวกว้าง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เป็นคนใจกว้าง เป็นที่รักใคร่ชมพ้อของคนทั่วไป เสียสละและเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ผ่านการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับ เรื่องการวางแผนการศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารงานธุรการ การวางแผนและบริหารอาคารเรียน ระเบียบและกฎหมายการศึกษา ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน หลักสูตรและ

การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองประเทศ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก

นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสี่กลุ่ม เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

วิชัย เวียงสงค์ (วิชัย เวียงสงค์ 2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในทัศนะผู้บริหารและครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในทัศนะผู้บริหารกับครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกันโดยกลุ่มครูมีความต้องการอยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารทั้งคุณลักษณะส่วนตัวและคุณลักษณะวิชาชีพ
3. เมื่อจัดอันดับความต้องการของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูที่อยู่ในเกณฑ์ต้องการมากที่สุดแต่ละด้านสามอันดับ เรียงลำดับตามความสำคัญ คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัวสามอันดับแรก ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละทำงานในหน้าที่และเพื่อนร่วมงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ส่วนคุณลักษณะด้านวิชาชีพสามอันดับแรก ได้แก่ มีความรู้เรื่องระเบียบ กฎหมาย ขอบบังคับเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเป็นอย่างดี พยายามหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน และมีความรู้ความชำนาญการบริหารเป็นอย่างดี

2. งานวิจัยเกี่ยวกับหัวหน้าฝ่ายและการบริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด พัทธรัย์ โปธิสาร (พัทธรีย์ โปธิสาร 2527 : 147 - 160) ได้
วิจัยเรื่อง ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายและ
ศึกษาความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษา
นอกรโรงเรียนจังหวัด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีสภาพการปฏิบัติงาน
ด้านต่าง ๆ ดังนี้ ทักษะในการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และชุมชน การพัฒนา
ตนเองตลอดเวลา การบริหารหรือดำเนินโครงการ เฉพาะฝ่ายที่ตนรับผิดชอบ
การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เป็นต้น สำหรับสภาพการปฏิบัติงานด้านความสอดคล้องมี
ดังนี้ ทักษะในการบริหารหรือดำเนินงานโครงการ เฉพาะฝ่ายที่ตนรับผิดชอบ
การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ความรู้ในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษา
นอกรโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และชุมชน เป็นต้น

2. หัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีความต้องการทาง
การศึกษาของตนเองด้านความรู้และทักษะพอสรุปได้ดังนี้ ความรู้เรื่องการใช้ผลงาน
วิจัยใหม่ ๆ ความรู้เรื่องทฤษฎี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทักษะในการประเมิน
ประสิทธิภาพของงาน เป็นต้น สำหรับผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกรโรงเรียนจังหวัด
ได้กำหนดความต้องการทางการศึกษาด้านความรู้และทักษะของหัวหน้าฝ่ายพอสรุปได้
ดังนี้คือ ทักษะในการใช้ผลงานการวิจัยเพื่อปรับปรุงงาน ทักษะในการวางแผน
การศึกษา ทักษะในการประเมินประสิทธิภาพของงาน เป็นต้น

สมเิมท สหกร (สมเิมท สหกร 2526 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย
เปรียบเทียบคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกรโรงเรียนจังหวัดที่พึงปรารภณา

ความทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องของสามกลุ่มคือ เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
ผู้บริหารการศึกษา และคณะกรรมการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน มีทัศนคติคุณสมบัตื
ด้านส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด แตกต่างจากผู้บริหารการศึกษา
และกรรมการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่
ผู้บริหารการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีทัศนคติคุณสมบัตื
ด้านส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 คุณสมบัตืด้านวิชาชีพและการจัดลำดับความสำคัญคุณสมบัตืด้าน
ส่วนตัวและคุณสมบัตืด้านวิชาชีพของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสามกลุ่มมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณรงค์ศักดิ์ กุลจินท์ (ณรงค์ศักดิ์ กุลจินท์ 2525 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง
งานบริหารการศึกษาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา
โครงสร้างระบบบริหารงาน และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ จะมีโครงสร้างของระบบ
บริหารที่คล้ายคลึงกัน มีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบสูงสุด มีผู้ช่วยแบ่งเบาภาระ มีหัวหน้าฝ่าย
หกฝ่าย

2. ผู้บริหารเห็นว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติงานบริหาร
การศึกษามากทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานธุรการ
อาคารสถานที่ การบริการและการเงิน การบริหารวิชาการ และงานบริหารบุคคล
ซึ่งแตกต่างกับบุคลากรที่เห็นว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ปฏิบัติงานบริหาร
การศึกษาน้อยทุกด้าน เว้นงานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานภายในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
ผู้บริหารและบุคลากรต่างมีความเห็นคล้ายคลึงกันคือ บุคลากรขาดความรู้ในเรื่องหลักสูตร
วิธีสอน บุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดอุดมการณ์ เป็นต้น

เนาวรัตน์ แสงคี (เนาวรัตน์ แสงคี 2527 : 87 - 96) ได้ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ความทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายนอกศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งผลของการวิจัยสรุปได้คือ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีทัศนะต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในระดับสูง ในเรื่องนำลักษณะและรูปแบบการดำเนินงานและการจัดการศึกษาออกโรงเรียนของกระทรวงศึกษานิเทศก์มาปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอย่างยุติธรรม การควบคุมดูแลให้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานต่างๆทางการเงินไว้อย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆที่ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้กับประชาชน เป็นต้น

ส่วนผลจากการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดระหว่างฝ่ายต่างๆ ทั้งหกฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายแผนงานและโครงการ ฝ่ายการศึกษาสายสามัญ ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ ฝ่ายการศึกษามวลชน และฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกลุ่ม มีทัศนะต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดไม่แตกต่างกัน คือมีทัศนะในระดับสูงพอๆกันทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านธุรการ และการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและ
ฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน คำนวณค่าตามทัศนคติของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแตกต่างกัน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและ
ฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน คำนวณค่าตามทัศนคติของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดวิธีดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นดังนี้ ประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการสร้าง เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วยบุคคลสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดทั่วประเทศ

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้เลือกมาจาก ประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบกำหนดจำนวน (Quota Sampling) โดยสุ่มตามสัดส่วน ของจำนวนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งมีลำดับขั้นการปฏิบัติดังนี้

2.1 คัดเลือกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานครบ ทั้งหกฝ่ายซึ่งมีจำนวน 47 ศูนย์ จำแนกเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในภาค ต่าง ๆ ดังปรากฏในตาราง 1

2.2 สุ่มศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการ จับสลากมาร้อยละ 50 ของแต่ละภาค ซึ่งจะได้รายชื่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 24 ศูนย์ (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

2.3 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษา ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายทุกคน รวมจำนวนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 58 คน และ

หัวหน้าฝ่ายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 144 คน

2.4 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก รายชื่อเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 24 ศูนย์ มาฝ่ายละสองคน ได้ศูนย์ละ 12 คน รวม 288 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาคภูมิศาสตร์

ภาคภูมิศาสตร์	จำนวนศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ งานครบทั้งหกฝ่าย	จำนวนศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
			ผู้บริหาร	หัวหน้า ฝ่าย	เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน
ภาคเหนือ	11	6	15	36	72
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	7	19	42	84
ภาคกลาง	14	7	15	42	84
ภาคใต้	8	4	9	24	48
	47	24	58	144	288

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานครบทั้งหกฝ่ายมีจำนวน 47 ศูนย์ ซึ่งจำแนกตามภาคภูมิศาสตร์ได้ดังนี้ ภาคเหนือ 11 ศูนย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 14 ศูนย์ ภาคกลาง 14 ศูนย์ และภาคใต้ 8 ศูนย์ และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งได้สามกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 58 คน หัวหน้าฝ่ายจำนวน 144 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 288 คน รวม 490 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ชนิดห้าระดับ โดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็นสองด้าน ทั้งนี้คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว จำนวน 34 ข้อ และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ 30 ข้อ รวม 64 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนตัวเลือกห้าตัว ได้แก่

1. ต้องการมากที่สุด หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการมากที่สุดจะขาดไม่ได้ เกณฑ์การให้คะแนน 5 คะแนน
2. ต้องการมาก หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมาก เกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน
3. ต้องการปานกลาง หมายถึง คุณลักษณะที่ไม่แน่ใจว่าต้องการให้ มีมากหรือน้อย เกณฑ์การให้คะแนน 3 คะแนน
4. ต้องการน้อย หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้มีเพียงเล็กน้อย เกณฑ์การให้คะแนน 2 คะแนน
5. ต้องการน้อยมาก หมายถึง คุณลักษณะที่ไม่ควรจะมีเกณฑ์การให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบแสดงทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นการเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร และบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
2. สร้างแบบสอบถามปลายเปิด (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก) ให้ผู้บริหารจำนวน 10 คน หัวหน้าฝ่ายจำนวน 24 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 48 คน ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดกาญจนบุรี ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพิจิตร ศูนย์ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
3. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย และจากแบบสอบถามปลายเปิดมาสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด สองด้านคือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างให้ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบแก้สำนวนและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อความมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ และรับคำแนะนำมาปรับปรุง (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญปรากฏในภาคผนวก)
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารจำนวนหกคน หัวหน้าฝ่ายจำนวน 12 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 24 คน ในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้
7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จากที่นำไปทดลองใช้ โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.97 นับว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

1. ได้ขอหนังสือจากกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้
2. พร้อมกับหนังสือกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็มีหนังสือของผู้วิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังผู้ตอบแบบสอบถามด้วย
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างตอบทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งนัดหมายวันรับแบบสอบถามคืน
4. ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างในภาคกลางและภาคใต้ ส่วนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้จัดส่งให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวปรากฏว่า ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมดจำนวน 490 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 426 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.94 ซึ่งแยกได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารส่งแบบสอบถามไปจำนวน 58 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.75 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าฝ่ายส่งแบบสอบถามไปจำนวน 144 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.19 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งแบบสอบถามไปจำนวน 288 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.15 ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน (ฉบับ)	ได้รับกลับคืน คิดเป็นร้อยละ
1. ผู้บริหาร	58	48	82.75
2. หัวหน้าฝ่าย	144	127	88.19
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	288	251	87.15
รวม	490	426	86.94

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าจากแบบสอบถามที่ส่งไป 490 ฉบับ ได้รับคืน 426 ฉบับ ซึ่งจำแนกเป็นของผู้บริหารจำนวน 48 ฉบับ หัวหน้าฝ่ายจำนวน 127 ฉบับ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจำนวน 251 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน และนำคะแนนกรอกลงในแบบบันทึกรหัส เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส (SPSS) หรือชุดสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ (Nie, 1975 : 465 - 514) คำนวณด้วยคอมพิวเตอร์ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องจักรกลโปรแกรม SPSS ได้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของค่าถามแต่ละข้อของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง และค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของข้อคำถามแต่ละข้อเฉลี่ยรวมทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มโดยใช้ $F - test$ แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic โดยวิธีการของนิวแมนคูล์ (Newman Keuls Method) (Winer. 1971 : 210 - 218)

4. ผู้วิจัยได้แปลความหมายค่าคะแนนนำหนักคำตอบจากการหาคะแนนเฉลี่ยค่าความเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1970 : 174 - 178) แต่ละข้อดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	คุณลักษณะที่ไม่ควรจะมี
1.51 - 2.50	หมายถึง	คุณลักษณะที่ต้องการให้มีเพียงเล็กน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง	คุณลักษณะที่ไม่แน่ใจว่าต้องการให้มากหรือน้อย
3.51 - 4.50	หมายถึง	คุณลักษณะที่ต้องการให้มาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	คุณลักษณะที่ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สถิติที่เกี่ยวข้องและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. วิเคราะห์หาค่าของแบบสอบถาม

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร Alpha - Coefficient

(Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	k	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)

2.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 64)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	s	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	X^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F - test สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2521 : 69)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าใช้พิจารณาใน F - distribution
 MS_b แทน ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วควรตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic และ Newman Keuls Method (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{T_{largest} - T_{smallest}}{\frac{MS_{error}}{\sqrt{n}}}$$

เมื่อ q แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
 $T_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
 $T_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
 MS แทน mean square ของความคลาดเคลื่อน
 \sqrt{n} แทน harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นสามตอน คือ การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และข้อค้นพบอื่น ๆ จากการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความถี่ของลักษณะประชากรโดยแยกเป็นกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มหัวหน้าฝ่าย ผู้ปฏิบัติงาน และรวมทั้งสามกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มผู้บริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร ปรากฏรายละเอียด
ในตาราง 3 และตาราง 4 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>		
1.	เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.63	0.53
2.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.60	0.54
3.	เป็นคนประหยัด	4.10	0.81
4.	มีน้ำใจโอบอ้อมอารี	4.54	0.54
5.	มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป	4.50	0.65
6.	มีจิตใจร่าเริง	4.31	0.75
7.	มีกริยาท่าทางสง่า	4.04	0.92
8.	เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก	4.48	0.62
9.	มีกำลังใจเข้มแข็ง	4.58	0.58
10.	เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.25	0.79
11.	มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้	4.65	0.53
12.	มีสติปัญญาเฉียบแหลม	4.29	0.62

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
13.	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4.63	0.49
14.	มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน	4.63	0.53
15.	มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน	4.60	0.49
16.	เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี	4.60	0.57
17.	มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	4.79	0.46
18.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา	4.65	0.56
19.	เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่ราชการ	4.69	0.51
20.	มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.71	0.46
21.	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.75	0.44
22.	เป็นผู้มีกมัยในศีลธรรมอันดี	4.38	0.67
23.	รู้จักผ่อนปรนไม่มีระเบียบข้อบังคับจนเกินไป	3.73	0.89
24.	เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมงาน	4.40	0.64
25.	มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย	4.35	0.76
26.	เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.04	0.71
27.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.58	0.61
28.	มีความรู้สึกเต็มใจที่พบปะกับผู้อื่นอยู่เสมอ	4.35	0.67
29.	มีความจริงใจต่อผู้อื่นร่วมงาน	4.69	0.47
30.	เป็นผู้ให้ความสนิทสนมกับผู้อื่นร่วมงาน	4.31	0.59

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
31.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.25	0.70
32.	มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	3.94	0.78
33.	เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	4.19	0.70
34.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.56	0.50
	เฉลี่ย	4.44	0.46

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของ
หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหาร อยู่ในเกณฑ์
ต้องการให้มากที่สุด จะขาดไม่ได้ 17 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุด 17 ข้อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ ตามลำดับได้แก่
มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกระตือรือร้น
ในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่ราชการ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน
เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้
เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียด
ถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน
เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีกำลังใจเข้มแข็ง
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีน้ำใจโอบอ้อมอารี ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์
ต้องการให้มากที่สุด

ตาราง 4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>		
35.	มีความรู้ความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของ ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน	4.02	0.64
36.	มีความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมธุรกิจของไทย	3.81	0.64
37.	มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองการปกครอง ของไทย	4.00	0.65
38.	มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาชุมชน	4.40	0.61
39.	มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ ปฏิบัติงาน	4.48	0.65
40.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา ของประเทศ	4.27	0.68
41.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน	4.42	0.65
42.	มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษา นอกโรงเรียน	4.46	0.65
43.	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการศึกษา นอกโรงเรียน	4.25	0.64

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
44.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา นอกโรงเรียน	4.33	0.72
45.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาออกโรงเรียน ของรัฐบาล	4.46	0.65
46.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาออกโรงเรียน ของกรม	4.56	0.54
47.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฝ่ายที่ได้รับการแต่งตั้ง มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี	3.98	0.89
48.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษาออกโรงเรียน มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี	4.10	0.88
49.	มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดทุกฝ่าย	4.23	0.63
50.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการ และ ธรรมชาติของผู้ใหญ่	4.08	0.79
51.	มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	3.94	1.02
52.	มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ	3.40	0.96
53.	มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	4.44	0.58
54.	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับ บุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น	4.48	0.55

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
55.	มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน	4.33	0.66
56.	มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน	4.44	0.65
57.	มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน	4.29	0.71
58.	มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน	4.42	0.68
59.	มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำได้ตรงตามความรู้ความสามารถ	4.42	0.61
60.	มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน แก่ผู้ร่วมงาน	4.44	0.54
61.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงาน	4.27	0.61
62.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย	4.52	0.62
63.	มีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	4.31	0.62
64.	มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมา วิเคราะห์ปัญหา	4.25	0.70
	เฉลี่ย	4.26	0.73

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของ
หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามที่เสนอแนะของผู้บริหาร อยู่ในเกณฑ์
ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้สองข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุด 27 ข้อ และ

อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่แน่ใจว่าต้องการให้มากหรือน้อยหนึ่งข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์
 ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับไต่แก มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษา
 นอกโรงเรียนของกรม และมีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย คุณลักษณะ
 ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่แน่ใจว่าต้องการให้มากหรือน้อยไต่แก มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่าย
 ที่รับผิดชอบ ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มาก

1.2 กลุ่มหัวหน้าฝ่าย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ
 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของหัวหน้าฝ่าย ปรากฏรายละเอียด
 ในตาราง 5 และตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
 นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของหัวหน้าฝ่าย

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>		
1.	เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.71	0.52
2.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.66	0.57
3.	เป็นคนประหยัด	3.91	0.77
4.	มีน้ำใจโอบอ้อมอารี	4.58	0.56
5.	มีความสุขพออ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป	4.52	0.62
6.	มีจิตใจร่าเริง	4.43	0.60
7.	มีริยาท่าทางสง่า	4.25	0.76

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
8.	เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก	4.69	0.47
9.	มีกำลังใจเข้มแข็ง	4.61	0.57
10.	เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.19	0.70
11.	มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้บังคับบัญชา ได้	4.60	0.59
12.	มีสติปัญญาเฉียบแหลม	4.43	0.68
13.	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4.63	0.60
14.	มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน	4.61	0.64
15.	มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน	4.54	0.59
16.	เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี	4.55	0.64
17.	มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	4.67	0.56
18.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา	4.57	0.62
19.	เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่งาน	4.49	0.65
20.	มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.61	0.52
21.	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.72	0.48
22.	เป็นผู้มีกมัยในศีลธรรมอันดี	4.30	0.71
23.	รู้จักผ่อนปรนไม่ยึดระเบียบข้อบังคับจนเกินไป	4.01	0.81
24.	เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.50	0.62
25.	มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย	4.46	0.68

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
26.	เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.24	0.72
27.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.48	0.63
28.	มีความรู้สึกเต็มใจที่พบปะกับผู้อื่นอยู่เสมอ	4.36	0.61
29.	มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน	4.66	0.51
30.	เป็นผู้ให้ความสนิทสนมกับผู้ร่วมงาน	4.33	0.64
31.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.35	0.63
32.	มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	4.03	0.73
33.	เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	4.31	0.69
34.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.57	0.62
	เฉลี่ย	4.46	0.44

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ 17 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มีมาก 17 ข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และมีความสุภาพอ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ของการให้ดีมาก

ตาราง 6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>		
35.	มีความรู้ความเข้าใจในบรรณนิยมประเพณีของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงาน	4.15	0.63
36.	มีความรู้ความเข้าใจทางค่านิยมเศรษฐกิจของไทย	3.98	0.67
37.	มีความรู้ความเข้าใจทางค่านิยมการเมืองการปกครอง ของไทย	3.99	0.68
38.	มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาชุมชน	4.34	0.65
39.	มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงาน	4.39	0.68
40.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา ของประเทศ	4.09	0.72
41.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน	4.41	0.61

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	s
42.	มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษา นอกโรงเรียน	4.35	0.62
43.	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการ การศึกษานอกโรงเรียน	4.25	0.65
44.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา นอกโรงเรียน	4.26	0.70
45.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของรัฐบาล	4.39	0.59
46.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของกรม	4.53	0.53
47.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฝ่ายที่ได้รับการ แต่งตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี	4.14	0.88
48.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน มาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี	4.20	0.79
49.	มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดทุกฝ่าย	4.22	0.85
50.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการ และ ธรรมชาติของผู้ใหญ่	4.03	0.76
51.	มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	4.07	0.87

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
52.	มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ	3.72	0.97
53.	มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	4.45	0.63
54.	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับ บุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น	4.59	0.55
55.	มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน	4.28	0.62
56.	มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน	4.45	0.60
57.	มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน	4.37	0.59
58.	มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน	4.43	0.61
59.	มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติงาน ทำได้ตรงตามความรู้ความสามารถ	4.49	0.58
60.	มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน แก่ผู้ร่วมงาน	4.46	0.65
61.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงาน	4.39	0.62
62.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย	4.54	0.57
63.	มีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	4.36	0.64
64.	มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมา วิเคราะห์ปัญหา	4.29	0.67
	เฉลี่ย	4.29	0.70

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้สามข้อ อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด 27 ข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย และมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษา นอกโรงเรียนของกรม ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด

1.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปรากฏรายละเอียดในตาราง 7 และตาราง 8 ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>		
1.	เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.54	0.63
2.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.58	0.60
3.	เป็นคนประหยัด	3.69	0.91
4.	มีน้ำใจโอบอ้อมอารี	4.45	0.68
5.	มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป	4.32	0.73

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
6.	มีจิตใจร่าเริง	4.27	0.73
7.	มีกริยาท่าทางสง่า	4.07	0.82
8.	เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก	4.48	0.65
9.	มีกำลังใจเข้มแข็ง	4.49	0.67
10.	เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.04	0.80
11.	มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้	4.29	0.71
12.	มีสติปัญญาเฉียบแหลม	4.38	0.70
13.	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4.61	0.62
14.	มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน	4.53	0.61
15.	มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน	4.50	0.62
16.	เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี	4.51	0.64
17.	มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	4.67	0.50
18.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา	4.41	0.64
19.	เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่ราชการ	4.41	0.64
20.	มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.49	0.60
21.	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.64	0.54
22.	เป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรมอันดี	4.24	0.74
23.	รู้จักผ่อนปรนไม่ยึดระเบียบข้อบังคับจนเกินไป	4.06	0.82

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
24.	เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	4.49	0.62
25.	มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย	4.45	0.65
26.	เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.11	0.83
27.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.41	0.65
28.	มีความรู้สึกเต็มใจที่พบปะกับผู้อื่นอยู่เสมอ	4.23	0.73
29.	มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน	4.61	0.58
30.	เป็นผู้ให้ความสนิทสนมกับผู้ร่วมงาน	4.22	0.71
31.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.11	0.77
32.	มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	3.82	0.86
33.	เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	4.25	0.72
34.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.53	0.57
	เฉลี่ย	4.35	0.73

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้เก้าข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุด 25 ข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ความลำดับได้แก่

มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถ
ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง
เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความละเอียดถี่ถ้วนใน
การปฏิบัติงาน และเป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์
ค่อนข้างดีมีมาก

ตาราง 8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>		
35.	มีความรู้ความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของ ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน	4.18	0.70
36.	มีความรู้ความเข้าใจทางด้านเศรษฐกิจของไทย	4.05	0.66
37.	มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองการปกครอง ของไทย	4.03	0.76
38.	มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาชุมชน	4.25	0.68
39.	มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ ปฏิบัติงาน	4.35	0.65
40.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา ของประเทศ	4.22	0.68

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	X̄	S
41.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ออกโรงเรียน	4.48	0.64
42.	มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษา ออกโรงเรียน	4.37	0.67
43.	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการ การศึกษานอกโรงเรียน	4.34	0.65
44.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ออกโรงเรียน	4.24	0.79
45.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของรัฐบาล	4.35	0.70
46.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของกรม	4.42	0.70
47.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฝ่ายที่ได้รับการ แต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี	4.07	0.89
48.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี	4.11	0.93
49.	มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของศูนย์การศึกษา ออกโรงเรียนจังหวัดทุกฝ่าย	4.20	0.81

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่าย ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	S
50.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการ และ ธรรมชาติของผู้ใหญ่	4.05	0.80
51.	มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	3.87	1.00
52.	มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ	3.63	1.07
53.	มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	4.39	0.71
54.	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับ บุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น	4.50	0.62
55.	มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน	4.27	0.64
56.	มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน	4.31	0.61
57.	มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน	4.33	0.62
58.	มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน	4.48	0.62
59.	มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำได้ตรงตามความรู้ความสามารถ	4.48	0.64
60.	มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน แก่ผู้ร่วมงาน	4.43	0.62
61.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงาน	4.31	0.64
62.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย	4.43	0.65
63.			

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
63.	มีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	4.27	0.66
64.	มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมา วิเคราะห์ปัญหา	4.29	0.68
	เฉลี่ย	4.26	0.75

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของ
หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามที่คณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้ดีมากทุกข้อโดยเรียงความลำดับได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อ
ประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้บังคับบัญชาทำได้ตรงตาม
ความรู้ความสามารถ มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน มี
ความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน มีความสามารถ
ในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาออกโรงเรียน
ของกรม มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ มี
ความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษาออกโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจ
ในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาออกโรงเรียน
ของรัฐบาล มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการการศึกษาออกโรงเรียน

มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน และมีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.4 รวมทั้งสามกลุ่ม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะรวมทั้งสามกลุ่มคือของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ปรากฏรายละเอียดในตาราง 9 และตาราง 10

ตาราง 9 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะรวมของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>		
1.	เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.60	0.59
2.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.61	0.59
3.	เป็นคนประหยัด	3.80	0.87
4.	มีน้ำใจโอบอ้อมอารี	4.50	0.63
5.	มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป	4.40	0.70
6.	มีจิตใจร่าเริง	4.32	0.70
7.	มีกริยาท่าทางสง่า	4.12	0.81
8.	เป็นผู้พุดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก	4.54	0.61
9.	มีกำลังใจเข้มแข็ง	4.53	0.63

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
10.	เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.11	0.77
11.	มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้	4.42	0.68
12.	มีสติปัญญาเฉียบแหลม	4.38	0.69
13.	มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4.62	0.60
14.	มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน	4.57	0.61
15.	มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน	4.52	0.60
16.	เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี	4.53	0.63
17.	มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	4.68	0.51
18.	เป็นผู้ตรงต่อเวลา	4.49	0.63
19.	เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่ราชการ	4.46	0.64
20.	มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.55	0.56
21.	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.68	0.51
22.	เป็นผู้มีค่านิยมในศีลธรรมอันดี	4.27	0.72
23.	รู้จักผ่อนปรนไม่ยึดระเบียบข้อบังคับจนเกินไป	4.01	0.83
24.	เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมงาน	4.48	0.62
25.	มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย	4.44	0.67
26.	เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	4.14	0.79
27.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	4.45	0.64

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{x}	s
28.	มีความรู้สึกเต็มใจที่พละกับผู้ผู้น้อยเสมอ	4.28	0.69
29.	มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน	4.64	0.55
30.	เป็นผู้ให้ความสนิทสนมกับผู้ร่วมงาน	4.27	0.68
31.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.20	0.73
32.	มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	3.90	0.82
33.	เป็นผู้ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	4.26	0.71
34.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.55	0.58
	เฉลี่ย	4.39	0.70

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของ
หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย
และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ 13 ข้อ
อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด 21 ข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด
จะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์
สุจริต มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน
มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ผูกจาจะฉาน
กล้าแสดงออก มีกำลังใจเข้มแข็ง เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี และมีความขยันขันแข็ง
ในการปฏิบัติงาน ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด

ตาราง 10 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>		
35.	มีความรู้ความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ที่ปฏิบัติงาน	4.15	0.68
36.	มีความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมของไทย	4.00	0.66
37.	มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองการปกครอง ของไทย	4.02	0.73
38.	มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาชุมชน	4.29	0.66
39.	มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ ปฏิบัติงาน	4.38	0.66
40.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา ของประเทศ	4.19	0.69
41.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน	4.45	0.63
42.	มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษา นอกโรงเรียน	4.37	0.65
43.	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการ การศึกษานอกโรงเรียน	4.31	0.65

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
44.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา นอกโรงเรียน	4.26	0.76
45.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของรัฐบาล	4.38	0.66
46.	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ของกรม	4.47	0.64
47.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฝ่ายที่ได้รับ การแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี	4.08	0.89
48.	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี	4.14	0.88
49.	มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดทุกฝ่าย	4.21	0.81
50.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและ ธรรมชาติของผู้ใหญ่	4.05	0.79
51.	มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป	3.94	0.96
52.	มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ	3.63	1.03
53.	มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ	4.41	0.67

ตาราง 10 (ต่อ).

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	\bar{X}	S
54.	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น	4.52	0.59
55.	มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน	4.28	0.63
56.	มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน	4.36	0.61
57.	มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน	4.34	0.62
58.	มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน	4.46	0.62
59.	มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้อื่นบังคับ บัญชาทำได้ตรงตามความรู้ความสามารถ	4.48	0.62
60.	มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน แก่ผู้ร่วมงาน	4.44	0.62
61.	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงาน	4.33	0.63
62.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย	4.47	0.63
63.	มีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	4.30	0.65
64.	มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมา วิเคราะห์ปัญหา	4.29	0.68
	เฉลี่ย	4.27	0.73

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้หนึ่งข้อ อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด 29 ข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ใด ๆ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น ส่วนคุณลักษณะอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ของการให้มากที่สุด

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบในคุณลักษณะแต่ละด้านซึ่งแยกเป็นด้านส่วนตัว ด้านวิชาชีพ และรวมทั้งสองด้าน ดังผลการเปรียบเทียบในตาราง 11 ถึง ตาราง 14 ดังต่อไปนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกำแพงเพชรของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1249.00	624.50	3.2702 *
ภายในกลุ่ม	423	80780.00	190.97	
รวม	425	82029.00		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นรายคู่

ตำแหน่ง		ผู้บริหาร	หัวหน้าฝ่าย	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	\bar{X}	4.44	4.46	4.35
ผู้บริหาร	4.44	-	0.02	0.09**
หัวหน้าฝ่าย	4.46	-	-	0.11**
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	4.35	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความทัศนะของหัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตามทัศนะของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่าย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์
 การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่
 ผู้ปฏิบัติงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	70.50	35.25	0.1808
ภายในกลุ่ม	423	82479.00	194.99	
รวม	425	82549.50		

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของ
 หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย
 และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่าง ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1846.00	923.00	
ภายในกลุ่ม	423	288360.00	681.70	1.3540
รวม	425	290206.00	682.84	

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อค้นพบอื่น ๆ จากการวิจัย จากการตรวจแบบสอบถามปลายเปิดเพิ่มเติมปรากฏว่าข้อเสนอแนะส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน และเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดไม่ควรจะมี ผู้วิจัยจึงคัดออกคงเหลือไว้เฉพาะข้อเสนอแนะที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์เท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีดังนี้คือ มีความยุติธรรม มีหลักพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ซื่อตรงด้วยกันให้ความเคารพและเชื่อถือ สามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ เป็นบุคคลที่ยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

เป็นบุคคลที่รักความก้าวหน้าในชีวิตราชการ เป็นบุคคลที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของราชการมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นบุคคลที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป

3.2 ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดมีดังนี้คือ เป็นบุคคลที่ผ่านการอบรมผู้บริหาร มีความสนใจใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความรู้ในด้านการเสนอข้อมูล สถิติ และรายงาน เป็นบุคคลที่รักและศรัทธาทางการศึกษาออกโรงเรียนโดยแท้จริง มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาภายในฝ่ายที่รับผิดชอบ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงาน
และโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน ตามทัศนะของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนทั้งหกฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและ
โครงการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม และหัวหน้าฝ่ายการศึกษ
มวลชน ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และยังเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือก แต่งตั้ง และวางแผน
พัฒนาหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด นอกจากนี้แล้วหัวหน้าฝ่าย
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงคุณลักษณะ
ที่ไม่พึงประสงค์บางประการของตนให้ดีขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคลสามกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดทั่วประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 490 คน ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด จำนวน 24 ศูนย์ ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหาร 58 คน หัวหน้าฝ่าย 144 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน 288 คน

3. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่าย ววงศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แบ่งออกเป็นสองด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านส่วนตัว จำนวน 34 ข้อ และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบแสดงทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นการเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 490 ฉบับให้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยทางไปรษณีย์ และได้รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างในภาคกลาง และภาคใต้ ส่วนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอรับคืนทางไปรษณีย์ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 426 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เอสพีเอสเอส (SPSS) ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อคำนวณค่าทางสถิติดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ความทันสมัยของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
2. ค่า F - test เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามทันสมัยของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
3. ค่า Studentized - q - Statistic แบบ Newman Keuls Method ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการวิเคราะห์คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเป็น การวิเคราะห์ รายข้อทั้งสองด้าน คือด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพความทันสมัยของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด สรุปได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออก โรงเรียนจังหวัดความทันสมัยของผู้บริหารเป็นรายข้อทั้งสองด้าน จากจำนวน 64 ข้อ จำแนกได้ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวน 19 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มากที่สุด มีจำนวน 44 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจ ว่าต้องการให้มากที่สุดหรือน้อย จำนวน 1 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.1.1 **บ้านส่วนตัว** คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่ราชการ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีน้ำใจโอบอ้อมอารี

1.1.2 **บ้านวิชาชีพ** คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาของกรม และมีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย

1.2 **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน** จังหวัดกาฬหัตนะของหัวหน้าฝ่ายเป็นรายชื่อทั้ง ร้อยถิ่น จากจำนวน 64 ข้อ จำแนกได้ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้มีจำนวน 20 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มีมากมีจำนวน 44 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.2.1 **บ้านส่วนตัว** คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นผู้พูดจาจะฉานกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และมีความสุภาพอ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป

1.2.2 **ค่านวิชาชีพ** คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความสามารถในการถือถือประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย และมีความรู้ความเข้าใจนโยบาย การศึกษานอกโรงเรียนของกรม

1.3 **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดการบึงระนอง** เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นรายข้อทั้งสองด้านจากจำนวน 64 ข้อ จำแนกได้ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในเกณฑ์ต้องการมากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวน 9 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มีมากมีจำนวน 55 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า

1.3.1 **ด้านส่วนตัว** คุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความกตเวทิตาเริ่มสร้างสรรค์ มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน และเป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี

1.3.2 **ด้านวิชาชีพ** ทุกข้อจัดว่าเป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้มีมากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีความสามารถในการถือถือประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำได้ตรงตามความรู้ความสามารถ มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนของกรม มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนของรัฐบาล มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการการศึกษานอกโรงเรียน มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน

มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน

1.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดกมทศนะรวมของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
เป็นรายชื่อทั้งสองด้านจากจำนวน 64 ข้อ จำแนกได้ดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์
อยู่ในเกณฑ์ต้องการมากที่สุดจะขาดไม่ได้มีจำนวน 14 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ต้องการให้มียก
มีจำนวน 50 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในแต่ละด้านพบว่า

1.4.1 ด้านส่วนตัว คุณลักษณะที่ต้องการให้มียกมากที่สุดจะขาด
ไม่ได้ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต
มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความ
เชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน
มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้พูดจาฉะฉาน
กล้าแสดงออก มีกำลังใจเข้มแข็ง เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี และมีความขยันขันแข็ง
ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 ด้านวิชาชีพ คุณลักษณะที่ต้องการให้มียกมากที่สุดจะขาดไม่ได้
ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดกมทศนะของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบแต่ละด้านได้แก่ ด้านส่วนตัว
ด้านวิชาชีพ และรวมทั้งสองด้าน พบว่า

2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดกมทศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดกมทศนะของผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่าย แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

2.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ตามทัศนะของหัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่าย
ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และ
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการวิเคราะห์คุณลักษณะ
ที่ถึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ พบดังต่อไปนี้

1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงานมีความต้องการคุณลักษณะด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดดังต่อไปนี้

1.1.1 คุณลักษณะที่ผู้บริหารต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้
มีจำนวน 17 ข้อ ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความ
ซื่อสัตย์สุจริต มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่งาน
มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่าง

แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีน้ำใจโอบอ้อมอารี

1.1.2 คุณลักษณะที่หัวหน้าฝ่ายต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวน 17 ข้อ ตามลำดับได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นผู้พูดจาระมัดระวังแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และมีความสุขพ่อนน้อมต่อผู้ปกครองทั่วไป

1.1.3 ส่วนคุณลักษณะที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวน 9 ข้อ ตามลำดับได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน และเป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี

1.1.4 คุณลักษณะด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดที่ทั้งสามกลุ่ม คือผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวน 13 ข้อ ตามลำดับได้แก่

1. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน

4. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
6. เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี
7. มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน
8. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก
11. มีกำลังใจเข้มแข็ง
12. เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี
13. มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดบุรีรัมย์ หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความต้องการสอดคล้องตรงกันโดยต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวนเก้าข้อ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ส่วนคุณลักษณะที่ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการให้มากที่สุดได้แก่ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีกำลังใจเข้มแข็ง และมีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน ส่วนคุณลักษณะที่หัวหน้าฝ่ายต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ แต่ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ต้องการให้มากที่สุดได้แก่ เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าคุณลักษณะที่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ เน้นหนักไปที่คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ คุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ สติปัญญา ความกระตือรือร้น ความคิด

ริเริ่มสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นของวิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล (วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล 2523 : 74 - 76) ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความเป็นผู้นำคือ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความฉลาดไหวพริบดี มีความขยันขันแข็ง และ จะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมสูงคือมีความซื่อสัตย์สุจริต และสอดคล้องกับผลงานของสโตกคิล (Stogdill. 1974 : 7 - 16) ซึ่งได้รวบรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับผู้นำไว้ บางประการเช่น มีเชาว์ปัญญาดี มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความออกนอกกรอบปัญหา โดยไม่เสียด่าลังใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นคล่องแคล่วว่องไว มีความสุขุมรอบคอบ มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม ส่วนเชน และวิลเบอร์ (Shane and Wilber. 1957 : 517 - 519) กล่าวว่าสรุปคุณลักษณะค่านิยมส่วนตัวของผู้บริหาร ไว้ว่า เป็นคนหนักแน่นมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมี อารมณ์มั่นคง

1.2 คุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานมีความต้องการคุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของ ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดลพบุรีต่อไปนี้

1.2.1 คุณลักษณะที่ผู้บริหารต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวนสองข้อตามลำดับได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาของกรม และมีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย

1.2.2 คุณลักษณะที่หัวหน้าฝ่ายต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ มีจำนวนสามข้อตามลำดับได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย และมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาของกรม

1.2.3 ส่วนคุณลักษณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการให้มากที่สุดที่สำคัญได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถ

ในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำการปฏิบัติงาน แก่ผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในฝ่าย มีความรู้ความเข้าใจ นโยบายการศึกษาของโรงเรียนของกรม มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษาของโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจ นโยบายการศึกษาของโรงเรียนของรัฐบาล มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล โครงการการศึกษาของโรงเรียน มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน และมีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน

1.2.4 คุณลักษณะด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดที่ทั้งสามกลุ่มคือผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน กับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น

จากผลการวิจัยอาจเป็นเพราะหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้บริหารระดับต้นต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายคือรับนโยบายจากผู้บริหาร ประสานงานกับบุคคลระดับเดียวกัน ประสานงานระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ให้คำปรึกษาคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และอาจเป็นเพราะบทบาทของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันจัด กิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าที่จะปฏิบัติงานตามลำพัง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จุมพล สวัสดิ์วิทยากร (จุมพล สวัสดิ์วิทยากร 2520 : 328 - 331) ที่กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารว่าต้องเป็นผู้ประสานงาน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไชรีล โอล ฮูล (Howle. 1956 : 137 - 159) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะของนักการศึกษาผู้ใหญ่ ว่าควรมีความสามารถในการประสานงาน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสถาพร พันธุ์มณี (สถาพร พันธุ์มณี 2522 : 76) ซึ่งได้ศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของรองอธิการ. ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครู พบว่ารองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูควรเป็น ผู้ประสานงานระหว่างคณะวิชาในวิทยาลัย และปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกวิทยาลัยได้ดี

จะสังเกตเห็นได้ว่าคุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพที่ทั้งสามกลุ่มมีความต้องการ สอดคล้อง ตรงกันนั้นไม่มี แต่มีคุณลักษณะที่ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายต้องการให้มากที่สุดจะขาด ไม่ได้ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการให้มากที่สุดได้แก่ มีความสามารถในการสร้าง ความสามัคคีในฝ่าย และมีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษาของโรงเรียนของกรม ส่วนความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่นนั้น หัวหน้าฝ่าย ต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ ส่วนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการ ให้มีมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พบดังต่อไปนี้

2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์ การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมุติฐานข้อที่หนึ่ง ส่วนการทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของ หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร และ หัวหน้าฝ่ายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน ส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามทัศนคติของหัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

หากพิจารณาถึงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นรายชื่อของแต่ละกลุ่ม ความแตกต่างดังกล่าว อาจเกิดจากความต้องการคุณลักษณะต่อไปนี้ต่างกันคือ เป็นคนประหยัด มีความสุภาพ อ่อนน้อมต่อบุคคลทั่วไป มีริยาท่าทางสง่า เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีความ ประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบอย่างแก่ผู้ใ้บังคับบัญชาได้ เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความ

กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน รู้จักผ่อนปรนไม่ยึดระเบียบข้อบังคับจนเกินไป และมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์

จากผลการวิจัยน่าจะเป็นเพราะผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหาร และปฏิบัติงานในลักษณะการบริหารย่อมเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ดี ส่วนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่มีประสบการณ์ในการบริหาร และปฏิบัติงานในลักษณะปฏิบัติการ จึงทำให้มีทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเิมท สหโร (สมเิมท สหโร 2526 : 105) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องในภาคใต้ พบว่าเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผู้บริหารการศึกษา และกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีทัศนคติคุณสมบัตินด้านส่วนตัวของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตรงกับผลการวิจัยของวิชัย เวียงสงค์ (วิชัย เวียงสงค์ 2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่าผู้บริหาร และครูมีทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แตกต่างกัน

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนคติของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่สอง

จากผลการวิจัยน่าจะเป็นเพราะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกันอย่างใกล้ชิด และได้มีการประชุม อบรมร่วมกันบ่อยจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะเดียวกันจึงทำให้มีทัศนคติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ

สมโมท สหกโร (สมโมท สหกโร 2526 : 105) พบว่าเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด ผู้บริหารการศึกษา และกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
มีทัศนคติคุณสมบัตินักวิชาชีพของหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) เป็นรายชื่อของแต่ละกลุ่มจะเห็น
ได้ว่ามีคุณลักษณะบางข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความถี่การแตกต่างกันคือ มีวุฒิสูงกว่า
ข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ มีความรู้ความเข้าใจทางด้านเศรษฐกิจไทย และมี
วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อสรุปซึ่งเป็นข้อเสนอแนะต่อกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ดังนี้

1. กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตร เพื่อพัฒนาอบรมหัวหน้าฝ่าย
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดโดยจัดหมวดวิชาดังต่อไปนี้
 - 1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ ความรับผิดชอบ คุณธรรม นุ่มนวลมีมนุษยสัมพันธ์
ความกระตือรือร้น สติปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 1.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ การประสานงานกับบุคคลอื่นหรือ
หน่วยงานอื่น และกรบริหารงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย เช่น การมอบหมายงาน
ให้แก่งานใ้บังคับบัญชา การสร้างความสามัคคีในฝ่าย เป็นต้น
2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรจะได้พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้ง
หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจากบุคคลที่มีคุณลักษณะด้านส่วนตัว
และด้านวิชาชีพตามลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้
 - 2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำ
ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจแก่ผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการ

แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก มีกำลังใจเข้มแข็ง เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี และมีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน

2.2 คุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น

3. หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดควรพิจารณาปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง และให้ลำดับความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อผู้ร่วมงาน รู้จักแก้ปัญหาคเฉพาะหน้า เชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมอารมณ์ให้ได้ดี ละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก มีกำลังใจเข้มแข็ง รักษาความลับได้ดี ขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่นได้ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัย

1. ควรจะทำการศึกษาในหัวข้อเดียวกัน โดยศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแต่ละฝ่าย
2. ควรจะทำการศึกษาคคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. ควรจะทำการศึกษาคคุณลักษณะที่เป็นจริงของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อจะได้นำมาหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ဘဏ်အသုံးပြု

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กรมการศึกษานอกโรงเรียน หนังสือการพิมพ์
2526, 55 หน้า
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม โครงการอบรมหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า อักสำเนา
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม หนังสือที่ ศธ 1101/11130 เรื่อง การแต่งตั้ง
บุคคลทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายของสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2526
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม เอกสารการประชุมศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา
กรมการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างวันที่ 29 มกราคม 2527 - 4 กุมภาพันธ์
2527 ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี
2527, 7 หน้า อักสำเนา
- การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์, ศูนย์ คำสั่งที่ 45/2526 เรื่อง มอบงาน
ในหน้าที่ใหม่ปฏิบัติและรับผิดชอบ ลงวันที่ 15 กันยายน 2526
- การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง, ศูนย์ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
การจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2524
(แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2525) ม.ป.ป. 18 หน้า อักสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช
2520 โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์ 2520, 38 หน้า
- จุมพล สวัสดิ์วิทยากร หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์ โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ 2520,
373 หน้า
- 7 เฉลิม รัชชนะกุล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของ
ผู้บริหารและอาจารย์ในเขตการศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2524, 142 หน้า อักสำเนา

- ชโลมใจ ภัทราวัฒน์ คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการบริหารงานของ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2525, 111 หน้า อักสำเนา
- ณรงค์ศักดิ์ กุลจิตต์ งานบริหารการศึกษาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 146 หน้า อักสำเนา
- นพพงษ์ บุญจิตราคุศลย์ หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 บริษัท เอส. เอ็ม จำกัด
 2525, 134 หน้า
- เนาวรัตน์ แสงคี พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
 ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 115 หน้า
 อักสำเนา
- บรรจบ เนียมมณี หลักการบริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523,
 260 หน้า อักสำเนา
- บุญชนะ อัครดการ การบริหารกับคอมพิวเตอร์ โอเคียนส์โตร์ 2515, 214 หน้า
- พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2513,
 272 หน้า
- พรรณี ประเสริฐ วีรนาถ มานะกิจ และประทุมวรรณ สุพรรณโอชากุล
การจัดองค์การและการบริหาร โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 637 หน้า
- ไพฑูรย์ โพธิสาร ความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
จังหวัด กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน 2527,
 164 หน้า อักสำเนา
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ศึกษาพร 2528,
 314 หน้า
- วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล การบริหารโรงเรียนและการนิเทศ
การศึกษาเบื้องต้น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2523,
 187 หน้า

- +
 วิชัย เวียงสงค์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527, 165 หน้า
 อักสำเนา
- วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติ 2521, 155 หน้า
- วิญญู อังคนารักษ์ วิธีทำงานให้ได้ดี พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2517,
 165 หน้า
- สถาพร พันธุ์มี บทบาทและคุณลักษณะของรองอธิการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครู :
การศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 2522, 106 หน้า อักสำเนา
- ธนธี บางยี่ขัน และคณะ การจัดองค์การและการบริหาร เล่ม 1 มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง 2522, 271 หน้า
- สมพงษ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2517, 308 หน้า
- สมเอนท์ สหกร การเปรียบเทียบคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของหัวหน้าศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้เกี่ยวข้องในภาคใต้ ปรินญาณินทร์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2526, 141 หน้า อักสำเนา
- สมยศ นาวิการ การบริหาร บรรณกิจ 2525, 692 หน้า
- อนันต์ มาสวัสดิ์ คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาตามทัศนะของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก 2518, 45 หน้า อักสำเนา
- อภิรมย์ ณ นคร หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 2521, 145 หน้า
- อรุณ รักธรรม หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช
 2522, 420 หน้า

- Best, John W. Research in Education. 2nd ed., New Jersey, Prentice-Hall, 1970. 399 p.
- Chamberlain, Martin N. "The Competencies of Adult Educators," Adult Education, 11 : 78 - 82, 1961.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper & Row, 1970. 752 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th. ed., Tokyo, McGraw - Hill International Book, 1981. 549 p.
- Houle, Cyril O. "Professional Education for Educator of Adults," Adult Education. 6 : 137 - 139, 1956.
- Nie, Norman H. and others. SPSS : Statistical package for the Social Sciences. 2nd. ed., New York, McGraw-Hill, 1975. 675 p.
- Shane, Harold G. and Wilber A. Yurch. Creative School Administration. New York, Henry Holt Company, 1957. 679 p.
- Stogdill, Rolph M. Handbook of leadership : A Survey of Theory and Research. New York, The Free Press, 1974. 613 p.
- Winer, B.J. Statistical Principle in Experimental Design. 2nd. ed., New York, McGraw - Hill Book Co, 1971. 907 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามปลายเปิด
- แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่าย
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดเขียนคุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ตามที่คณะของท่าน

ก. คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่

- อุปนิสัย หมายถึง ลักษณะนิสัยซึ่งแสดงออกให้เห็นได้จากการปฏิบัติตน เช่น ความรู้สึกชอบไม่ชอบสิ่งใด การแสดงออกทางอารมณ์ ฯลฯ
- บุคลิกลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะคน เช่น ลักษณะท่าทางการวางตัว รูปร่าง ท่าทาง ท่วงทีวาทะ การแต่งกาย ความสนใจ อารมณ์ ความประพฤติ ฯลฯ
- สติปัญญา หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกให้เห็นทางปัญญา ความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่และความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จโดยทันท่วงที และยอมรับในผลของการปฏิบัติงานนั้น ๆ หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น
- ความกระตือรือร้น หมายถึง ความมีใจฝักใฝ่ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุส่งไปโดยรวดเร็ว
- ความมีคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนโดยมีสำนึกในศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างได้ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ
- ความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง ลักษณะการบริหารงานที่ใช้วิธีการประชาธิปไตย เช่น ยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ฯลฯ
- ความมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการเข้ากับคนอื่น ๆ ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี
- สุขภาพ หมายถึง สภาพทางร่างกายและจิตใจ เช่น สุขภาพแข็งแรง ฯลฯ

- ฐานะ หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจ
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์

สิ่งใหม่ ๆ

ข. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่

- ความรู้ทั่วไป หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์อื่น ๆ ที่มิใช่การศึกษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล
- ความรู้ทางการศึกษา หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักการศึกษ การนิเทศ การศึกษา ฯลฯ
- ความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน และประสบการณ์เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน เช่น มีความรู้เกี่ยวกับงานวิชาชีพ งานการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ฯลฯ
- คุณวุฒิ หมายถึง ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร ที่หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพึงมี เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ฯลฯ
- ความรู้และประสบการณ์ทางการบริหาร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับงานในอาชีพของผู้บริหาร เช่น ผ่านการอบรมทางการบริหาร เคยเป็นผู้บริหารมาก่อน ฯลฯ
- ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน เช่น ความสามารถในการนิเทศการศึกษานอกโรงเรียน ความสามารถในการบริหารงาน

ก. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
ตามทัศนะของข้าพเจ้ามีดังนี้

ก. คุณลักษณะค่านิยม
ตัวอย่างเช่น มีความซื่อสัตย์

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.

๗. คุณลักษณะค่านิยมวิชาชีพ

ตัวอย่างเช่น มีประสบการณ์ทางการศึกษานอกโรงเรียน (ไม่ต่ำกว่า 3 ปี)

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.

แบบสอบถาม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีความประสงค์จะศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งและวางแผนพัฒนาหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ฉะนั้นขอให้ท่านตอบคำถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ และตรงตามสภาพเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน โดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามนี้เป็นแบบออกเป็นสามตอนด้วยกัน คือ

- ตอนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่สอง ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
- ตอนที่สาม ทัศนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่าง หน้าข้อที่เป็นจริงที่สุด

1. ท่านดำรงตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการ
- หัวหน้าศูนย์
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์
- หัวหน้าฝ่าย
- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

2. ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในฝ่าย

- บริหาร
- แผนงานและโครงการ
- การศึกษาสายสามัญ
- การศึกษาสายอาชีพ
- พัฒนาและฝึกอบรม
- การศึกษามวลชน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2

โปรดอ่านและพิจารณาข้อความ คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมายถูก (✓)
ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความต้องการของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่อง
จะมีความหมายดังต่อไปนี้

ต้องการมากที่สุด	หมายถึง	คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดที่ท่านต้องการ <u>ให้มีมากที่สุด จะขาดไม่ได้</u>
ต้องการมาก	หมายถึง	คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดที่ท่านต้องการ <u>ให้มีมาก</u>
ต้องการปานกลาง	หมายถึง	คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดที่ท่าน <u>ไม่แน่ใจว่าต้องการให้มีมากหรือน้อย</u>
ต้องการน้อย	หมายถึง	คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดที่ท่านต้องการ <u>ให้มีเพียงเล็กน้อย</u>
ต้องการน้อยมาก	หมายถึง	คุณลักษณะ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดที่ท่านเห็นว่า <u>ไม่ควรมี</u>

ตัวอย่าง

ขอ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ หัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการ มากที่สุด	ต้องการ มาก	ต้องการ ปานกลาง	ต้องการ น้อย	ต้องการ น้อยมาก
0	เป็นคนถ่อมตัว.....					
00	เป็นคนเจ้าอารมณ์.....					

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการปานกลาง	ต้องการน้อย	ต้องการน้อยมาก
	<u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>					
1	เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี.....					
2	มีความเชื่อมั่นในตนเอง.....					
3	เป็นคนประหยัด.....					
4	มีน้ำใจโอบอ้อมอารี.....					
5	มีความสุขพออ่อนน้อมต่อบุคคล ทั่วไป.....					
6	มีจิตใจร่าเริง.....					
7	มีกริยาท่าทางสง่า.....					
8	เป็นผู้พูดจาฉะฉาน กล้าแสดงออก.....					
9	มีกำลังใจเข้มแข็ง.....					
10	เป็นผู้แต่งกายสุภาพเรียบร้อย.....					
11	มีความประพฤติเรียบร้อยเป็นแบบ อย่างแก่ผู้ใ้ทรงบังคับบัญชาได้.....					
12	มีสติปัญญาเฉียบแหลม.....					
13	มีความสามารถในการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้ดี.....					
14	มีความละเอียดถี่ถ้วนในการ ปฏิบัติงาน.....					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการ มากที่สุด	ต้องการ มาก	ต้องการ ปานกลาง	ต้องการ น้อย	ต้องการ น้อยมาก
15	มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติ งาน.....					
16	เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี.....					
17	มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของ ตนเอง.....					
18	เป็นผู้ตรงต่อเวลา.....					
19	เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่งาน.....					
20	มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ งาน.....					
21	มีความซื่อสัตย์สุจริต.....					
22	เป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรมอันดี.....					
23	รู้จักผ่อนปรน ไม่ยึดระเบียบข้อบังคับ จนเกินไป.....					
24	เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของผู้ ร่วมงาน.....					
25	มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย.....					
26	เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่เสมอ.....					
27	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี.....					
28	มีความรู้สึกเต็มใจที่พบปะกับผู้อื่น อยู่เสมอ.....					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการปานกลาง	ต้องการน้อย	ต้องการน้อยที่สุด
29	มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน.....					
30	เป็นผู้ให้ความสนับสนุนกับ ผู้ร่วมงาน					
31	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์.....					
32	มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....					
33	เป็นผู้อยอมรับการเปลี่ยนแปลง.....					
34	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....					
	<u>คุณลักษณะด้านวิชาชีพ</u>					
35	มีความรู้ความเข้าใจ ขนบธรรมเนียมประเพณีของ ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน					
36	มีความรู้ความเข้าใจทางด้าน เศรษฐกิจของไทย.....					
37	มีความรู้ความเข้าใจทางด้าน การเมืองการปกครองของไทย.....					
38	มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาชุมชน.....					
39	มีความรู้ความเข้าใจในสภาพ ปัญหาของท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน.....					
40	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบการจัดการศึกษาของ ประเทศ.....					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการปานกลาง	ต้องการน้อย	ต้องการน้อยที่สุด
41	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน.....					
42	มีความรู้ความสามารถในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน.....					
43	มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการศึกษานอกโรงเรียน.....					
44	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน.....					
45	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนของรัฐบาล.....					
46	มีความรู้ความเข้าใจนโยบายการศึกษานอกโรงเรียนของกรม.....					
47	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฝ่ายที่ได้รับการแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี.....					
48	มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี.....					
49	มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกฝ่าย.....					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการปานกลาง	ต้องการน้อย	ต้องการน้อยที่สุด
50	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและธรรมชาติของผู้ใหญ่.....					
51	มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป.....					
52	มีวุฒิสูงกว่าข้าราชการในฝ่ายที่รับผิดชอบ.....					
53	มีความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับงานที่มีปฏิบัติ.....					
54	มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น.....					
55	มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน.....					
56	มีความรู้ความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงาน.....					
57	มีความรู้ความสามารถในการติดตามผลการปฏิบัติงาน.....					
58	มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน.....					
59	มีความสามารถในการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำโดยตรงตามความรู้ความสามารถ.....					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการปานกลาง	ต้องการน้อย	ต้องการน้อยที่สุด
60	มีความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน.....					
61	มีความสามารถในการจูงใจเพื่อน ร่วมงาน.....					
62	มีความสามารถในการสร้างความ สามัคคีในฝ่าย.....					
63	มีความสามารถในการวิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น.....					
64	มีความสามารถในการรวบรวม ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหา					

ตอนที่ 3 ทัศนะเพิ่มเติม

หากท่านเห็นว่า มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดเพิ่มเติม โปรดเขียนเพิ่มในข้อต่อไปนี้

คุณลักษณะด้านส่วนตัว

1.
2.
3.
4.
5.

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

1.
2.
3.
4.
5.

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอให้ท่านกรุณาส่งแบบ
สอบถามกลับคืนยังข้าพเจ้าภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามนี้

(กิตติศักดิ์ รัตนฉายา)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความร่วมมือรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด
- หนังสือกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อทำปฏิทินพันธ
- หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120

27 กุมภาพันธ์ 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของ
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

ด้วยข้าพเจ้านายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังทำการวิจัยเรื่อง
"คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด" ข้าพเจ้า
จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดเขียนคุณลักษณะของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
ออกโรงเรียนจังหวัดที่จะพึงมีตามทัศนะของท่าน เท่าที่เห็นว่าจำเป็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ความคิดเห็นของท่านมีความสำคัญและเป็นประโยชน์
อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา)
นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มศว.ประสานมิตร

ที่ ศษ 1104/ว 0459

กองปฏิบัติการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

5 มิถุนายน 2529

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อทำปฏิญานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.....

ด้วยนายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด เพื่อทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พิจารณาอนุมัติเรียบร้อยแล้ว กองปฏิบัติการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากศูนย์โปรดอนุเคราะห์ให้ นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา เก็บข้อมูลที่ศูนย์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ

งานพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนส่วนภูมิภาค

โทร. 2829098

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120

มิถุนายน 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง ปัจจุบันศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการศึกษาเรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" ในกรณีนี้ ใครขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้ จะเป็นพระคุณยิ่ง อนึ่งคำตอบของท่านมีคุณค่าต่อการศึกษาครั้งนี้มาก กรุณาตอบคำถามให้ถูกต้องตามความเป็นจริงครบถ้วนทุกข้อ ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา)

ภาคผนวก ค

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อผู้เกี่ยวข้อง

อาจารย์วีระ กร.ทวี	นวพันธุ์ นาคบุตร	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลาง ศึกษานิเทศก์ กรมการ ศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ชลทิศย์	เอี่ยมสำอางค์	นักวิชาการศึกษา กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์สมบัติ	สุวรรณีพิทักษ์	นักวิชาการศึกษา กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์สุชาติ	ศรีนวลนัถ	เจ้าหน้าที่บุคลากร งานการเจ้าหน้าที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสุพรรณบุรี
3. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง
4. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี
5. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดลพบุรี
6. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
7. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี
8. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดปัตตานี
9. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดภูเก็ต
10. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช
11. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดพัทลุง
12. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี
13. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสุรินทร์
14. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดยโสธร
15. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดกาฬสินธุ์
16. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดสกลนคร
17. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น
18. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหนองคาย
19. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่
20. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเชียงราย
21. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์
22. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดลำพูน
23. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์
24. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอุตรดิตถ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

บทคัดย่อ

ของ

กิตติศักดิ์ รัตนฉายา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2529

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 48 คน หัวหน้าฝ่ายจำนวน 127 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าถาม 64 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้เรียงตามลำดับสำคัญ ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความละเอียดถี่ถ้วนในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้สุภาพและฉะฉาน กล้าแสดงออก มีกำลังใจเข้มแข็ง เป็นผู้เก็บรักษาความลับได้ดี และมีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต้องการให้มากที่สุดจะขาดไม่ได้ ได้แก่ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้างานกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามที่เสนอแนะของผู้นบริหาร และหัวหน้าฝ่ายในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามที่เสนอแนะของผู้นบริหาร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามที่เสนอแนะของหัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดตามที่เสนอแนะของผู้นบริหาร หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE DIVISION CHIEFS
IN THE PROVINCIAL NONFORMAL EDUCATION CENTRES

AN ABSTRACT

BY

KITTISAK RATTANACHAYA

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1986

The purposes of this research were to study and compare the desirable characteristics of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators, division chiefs, and staff members of the provincial nonformal education centres.

The sample used in this study consisted of 48 administrators, 127 division chiefs, and 251 staff members. The instrument used for collecting data was the five-point-scale questionnaire with 64 items, constructed by the researcher. The statistics used in analyses of data were mean, standard deviation, one-way analysis of variance and studentized-q-statistic.

The findings were as follows :

1. The most desirable and required personal characteristics of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators, division chiefs, and staff members of the provincial nonformal education centres were to be responsible for own behaviors, honest, sincere to colleagues, able to solve problems, self-confident, emotionally controlled, careful in working, enthusiastic in working, creative, clear in speaking, expressive, strong in spirit, able to keep secrets, and energetic.

2. The most desirable and required professional characteristic of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators, division chiefs, and staff members of the provincial nonformal education centres was to be able

to coordinate with others and agencies.

3. The desirable personal characteristics of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators, division chiefs, and staff member of the provincial nonformal education centres were statistically different at a .05 level of significance.

4. The desirable personal characteristics of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators and division chiefs of the provincial nonformal education centres were different with no statistical significance.

5. The desirable personal characteristics of the division chiefs in the provincial nonformal education centres as perceived by the administrators and staff members of the provincial nonformal education centres were statistically different at a .01 level of significance.

6. The desirable personal characteristics of the division chief in the provincial nonformal education centres as perceived by the division chiefs and staff members of the provincial nonformal education centres were statistically different at a .01 level of significance.

7. The desirable professional characteristics of the division chiefs in provincial nonformal education centres as perceived by the administrators, division chiefs, and staff members of the provincial nonformal education centres were different with no statistical significance.

ประวัติผู้วิจัย

นายกิตติศักดิ์ รัตนฉายา เกิดเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2499 ที่อำเภอ
คีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติการศึกษา

- 2510 ประถมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนวังพลาย อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2513 ประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสามัคคีวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2516 มัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2520 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.)
วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- 2522 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.)
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- 2526 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
วิทยาลัยครุนครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
- 2528 บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 2529 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

2522 ครู 2 โรงเรียนคีรีรัฐวิทยาคม อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2524 - ปัจจุบัน อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลาง
กรมการศึกษานอกโรงเรียน